

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ21101 ดนตรี-นาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เบื้องต้นและข้อควรรู้เกี่ยวกับดนตรี

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของดนตรีไทย สมัยรัตนโกสินทร์

(รัชกาลที่ ๔ – ๖)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 8 ชั่วโมง

เวลา 1 ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานที่ ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดระหว่างทาง ศ ๒.๒ ม. ๑/๒ ระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมต่างกัน

ตัวชี้วัดปลายทาง ศ ๒.๒ ม. ๑/๑ อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย

๒. สาระสำคัญ

การศึกษาเรื่องราวของดนตรีไทยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงประวัติความเป็นมา และพัฒนาการของดนตรีไทยในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของดนตรีไทย อันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย

๓. เป้าหมายการเรียนรู้

ความรู้/ความเข้าใจ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	เจตคติ (A)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สมรรถนะสำคัญ
สามารถอธิบายเนื้อหาประวัติศาสตร์ดนตรีไทยได้	เขียนสรุปประวัติศาสตร์ดนตรีไทยได้	เห็นความสำคัญและซาบซึ้งในคุณค่าของดนตรีไทย	๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้	๑. ความสามารถในการสื่อสาร ๒. ความสามารถในการคิด

ความรู้/ความ เข้าใจ (K)	ทักษะ/ กระบวนการ (P)	เจตคติ (A)	คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สมรรถนะสำคัญ
			๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. รักความเป็น ไทย	๓. ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี

๔. สารการเรียนรู้

๑. ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของดนตรีไทย - สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)

๕. แนวทางการบูรณาการเรียนรู้

๑. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม - ความรู้และความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์ดนตรีไทย
๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย - การสรุปใจความสำคัญ

๖. การเตรียมตัวของผู้สอน

๑. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
๒. กำหนดจุดประสงค์ และเป้าหมายการเรียนรู้
๓. ศึกษาเนื้อหาสาระเรื่อง ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของดนตรีไทย สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี นาฏศิลป์ ๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๑๐ - ๑๒ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
๔. วางแผนการจัดการเรียนการสอน และเตรียมสื่อ หรือแหล่งการเรียนรู้

๗. สื่อและนวัตกรรม

๑. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี นาฏศิลป์ ๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
๒. โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของดนตรีไทย สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๔ - ๖)
๓. ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓

๘. กิจกรรมเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้นี้ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (๑๐ นาที)

๑. ครูผู้สอนเปิดโปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการของดนตรีไทย สมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๔ - ๖) และให้นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ของประวัติศาสตร์ดนตรีไทย ตั้งแต่รัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑-๓ เพื่อทบทวนความรู้เดิม
๒. ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความจำและความคิดของนักเรียน และให้นักเรียนร่วมกันตอบ
 - นักเรียนทราบหรือไม่ว่า กลองทัดที่มีเสียงสูงคือตัวอะไร และกลองทัดที่มีเสียงต่ำคือตัวอะไร (แนวคำตอบ เสียงสูงเป็นตัวผู้ เสียงต่ำเป็นตัวเมีย)
 - นักเรียนทราบหรือไม่ว่าคำว่าเสภามาจากภาษาอะไร (แนวคำตอบ: มาจากภาษาสันสกฤต)
 - วงดนตรีใดที่มีการนำกลองสองหน้ามาใช้แทนเครื่องหนังตะโพนกลองทัด (แนวคำตอบ วงปี่พาทย์เสภา)
 - ระนาดทุ้ม และฆ้องวงเล็กมีการคิดค้นขึ้นในช่วงสมัยรัชกาลใด (แนวคำตอบ รัชกาลที่ ๓)
 - ในสมัยรัชกาลที่ ๓ มีการเพิ่มเครื่องดนตรีระนาดทุ้มและฆ้องวงเล็กเข้ามา ทำให้เกิดเป็นวงใด (แนวคำตอบ ปี่พาทย์เครื่องคู่)

ขั้นสอน (๓๐ นาที)

๑. ครูผู้สอนอธิบายให้นักเรียนฟังเรื่องประวัติศาสตร์ดนตรีไทยสมัยรัชกาลที่ ๔ ประกอบโปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ยุคสมัยดนตรีไทย (ยุครัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๔-๖)
 - รัชกาลที่ ๔ ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้มีการละเล่นละครหญิงได้ทั่วไป ไม่สงวนไว้แต่ในวัง จึงทำให้มีการฝึกละครหญิงกันอย่างแพร่หลาย
 - มีการประดิษฐ์เครื่องดนตรีเพิ่มขึ้นอีก ๒ ชิ้น โดยเลียนแบบระนาดเอกและระนาดทุ้ม ใช้โลหะทำลูกระนาด และทำรางระนาดให้แตกต่างไปจากรางระนาดเอกและระนาดทุ้ม เรียกว่า “ระนาดเอกเหล็ก” และ “ระนาดทุ้มเหล็ก”
๒. ครูผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
 - นักเรียนคิดว่าระนาดเอกเหล็ก และระนาดทุ้มเหล็ก เมื่อถูกสร้างด้วยทองเหลืองแล้วจะมีเสียงอย่างไร (แนวคำตอบ เสียงเบาแต่กังวาลนาน เสียงมีการสะท้อนยาว เป็นต้น)
๓. นักเรียนคิดว่าระนาดเอกเหล็กและระนาดทุ้มเหล็กสามารถประสมในวงใดได้บ้าง (แนวคำตอบ: วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ และวงมโหรี)
๔. ครูผู้สอนอธิบายเนื้อหาในส่วนของประวัติดนตรีไทยในรัชกาลที่ ๕
 - มีวิวัฒนาการสำคัญ ในเรื่องเครื่องดนตรีคือ “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงปรับปรุงวงปี่พาทย์ให้มีเสียงนุ่มนวลขึ้นเพื่อประกอบการแสดงละครรูป แบบใหม่ คือละครดึกดำบรรพ์

- อิทธิพลของตะวันตกทำให้เกิดละครไทยรูปแบบใหม่ ๆ เช่น ละครดึกดำบรรพ์ ซึ่งมีรากฐานมาจากละครโอเปร่าหรืออุปรากรศิลปะการแสดงของยุโรปแสดงที่โรงละครของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ชื่อว่า โรงละครดึกดำบรรพ์ จึงเรียกละครนี้ว่าละครดึกดำบรรพ์
๕. ครูผู้สอนเปิดตัวอย่างวิดีโอการเล่นละครดึกดำบรรพ์ให้นักเรียนดู และใช้คำถามกระตุ้นความคิดนักเรียน
- นักเรียนคิดว่าเสียงของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่เล่นประกอบละคร มีลักษณะเป็นอย่างไร (แนวคำตอบ: เน้นเสียงทุ้มนุ่มนวล และต่างจากวงปี่พาทย์ทั่วไปที่ใช้เครื่องดนตรีที่มีเสียงแหลม วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์จะคัดเลือกเครื่องดนตรีที่มีเสียงทุ้มเป็นส่วนใหญ่ เช่น ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงห้อย ฆ้องวงเล็ก ฆ้องวงน้อย เป็นต้น)
 - นักเรียนคิดว่า หากเป็นไปได้ อยากนำละครเรื่องใดมาทำเป็นละครดึกดำบรรพ์บ้าง (แนวคำตอบ: พระอภัยมณี ปลาบู่ทอง แม่นาคพระโขนง ฯลฯ เป็นต้น)
๖. ครูผู้สอนขออาสาสมัครนักเรียน ๓ คน ออกมาเล่าให้เพื่อนฟังว่า ละครที่ตนเองเลือกนั้นเหมาะกับการนำมาเล่นเป็นละครดึกดำบรรพ์อย่างไร (แนวคำตอบ: ละครเรื่องแม่นาคพระโขนงนั้นเป็นละครที่โด่งดังและมีชื่อเสียงของไทย มีเนื้อหาลึกลับสะทอนให้ถึงความรัก ความเสียสละ และความภักดี และนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับชีวิต ความตาย และวิญญาณได้อย่างน่าสนใจ เหมาะกับการนำเสนอในรูปแบบละครดึกดำบรรพ์ ที่เน้นการสื่ออารมณ์และความรู้สึก เป็นต้น)
๗. ครูผู้สอนอธิบายต่อในส่วนของประวัติดนตรีไทยในรัชกาลที่ ๖
- ทรงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมดนตรีไทย ยุคนี้จึงถือเป็น "ยุคทองของดนตรีไทย"
 - ทรงสนับสนุนให้นักดนตรีไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศ และทรงริเริ่มให้มีการประกวดดนตรีไทย
 - รูปแบบของวงดนตรีไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การนำเครื่องดนตรีของประเทศอินโดนีเซีย “อังกะลุง” มาเผยแพร่ในเมืองไทยเป็นครั้งแรก โดยหลวงประดิษฐไพเราะ
 - มีและการนำดนตรีของต่างชาติเข้ามาบรรเลงผสมในวงเครื่องสายไทย ได้แก่ จีนของจีน และออร์แกนของฝรั่ง ทำให้วงเครื่องสายไทยพัฒนารูปแบบของวงไปอีกลักษณะหนึ่ง คือ “วงเครื่องสายผสม”
๘. ครูเปิดวิดีโอการเล่นอังกะลุงให้นักเรียนดู พร้อมทั้งอธิบายวิธีการเล่นอังกะลุงที่มี ๒ แบบให้นักเรียนฟัง
- อังกะลุงแบบตัว เป็นเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องกระทบ ประกอบด้วยลูกไม้หรือโลหะกลมเรียงเป็นแท่งบนฐานไม้ ผู้เล่นจะใช้มือหรือไม้ตีเพื่อให้เกิดเสียง โดยทั่วไปแล้ว ผู้เล่นอังกะลุงจะถืออังกะลุงคนละ 1-2 เสียง และผู้เล่นจะต้องบรรเลงตอนที่เพลงดำเนินมาถึงโน้ตอังกะลุงตัวที่ตนเองถือ

- อังกะลุงราว เป็นเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องกระทบ ประกอบด้วยลูกไม้หรือโลหะกลมเรียงเป็นแถวบนฐานไม้ ผู้เล่นจะใช้มือตีลูกไม้หรือโลหะกลมเพื่อให้เกิดเสียง นักดนตรีสามารถเล่นอังกะลุงราวได้ด้วยตัวคนเดียว
๙. ครูเปิดวิดีโอตัวอย่างการบรรเลงซิมให้นักเรียนดู และสังเกตลักษณะของเครื่องดนตรี ตลอดจนลักษณะของเสียงซิม

ขั้นสรุป (๑๐ นาที)

- ครูผู้สอนแจกใบ ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓ ให้นักเรียนทำและส่งท้ายชั่วโมงเรียนโดยอธิบายคำชี้แจงดังนี้
 - ให้นักเรียนอ่านข้อความในใบงาน และใส่เครื่องหมาย ✓ หากข้อความนั้นเป็นจริง และใส่เครื่องหมาย ✗ หากข้อความนั้นเป็นเท็จ
- ครูผู้สอนผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนศึกษาบทเรียนล่วงหน้า เรื่อง ยุคสมัยดนตรีไทย – สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๗-๑๐ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

๙. การวัดและประเมินผล

เป้าหมายการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	เครื่องมือ	วิธีวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ ความเข้าใจ (K)	อธิบายเนื้อหาประวัติศาสตร์ดนตรีไทย	แบบประเมินการตอบคำถาม และอภิปรายในชั้นเรียน	ประเมินการถามตอบข้อซักถามของครูผู้สอน ผู้สอน และการอภิปรายในชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
ทักษะ/กระบวนการ (P)	ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓	แบบประเมินใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓	ประเมินจากใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
เจตคติ (A)	เห็นความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องเพลงไทย	แบบประเมินการตอบคำถาม และอภิปรายในชั้นเรียน	ประเมินการถามตอบข้อซักถามของครูผู้สอน ผู้สอน และการ	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป

เป้าหมาย การเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	เครื่องมือ	วิธีวัดผล	เกณฑ์การ ประเมิน
			อภิปรายในชั้นเรียน	
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	พฤติกรรม ในชั้นเรียน	๑. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ๓. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ๔. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม ในชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคะแนนผ่าน (๑) ขึ้นไป
สมรรถนะที่สำคัญ	พฤติกรรม ในชั้นเรียน	๑. แบบประเมินสมรรถนะที่สำคัญด้านความสามารถในการสื่อสาร ๒. แบบประเมินสมรรถนะที่สำคัญด้านความสามารถในการคิด	สังเกตพฤติกรรม ในชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับคะแนนผ่าน (๑) ขึ้นไป

เป้าหมาย การเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	เครื่องมือ	วิธีวัดผล	เกณฑ์การ ประเมิน
		๓. แบบประเมิน สมรรถนะที่สำคัญ ด้าน ความสามารถใน การใช้เทคโนโลยี		

ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์มากที่สุด

คำบ่งบอกลักษณะดนตรี	ชื่อเครื่องดนตรีหรือวงดนตรี และชื่อยุคสมัย
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี มีสองหน้าขนาดใหญ่ หุ้มด้วยหนัง ทั้งสองข้าง หน้ากลองทั้งสองข้างึงด้วยหนังวัวหรือหนังควาย เมื่อครั้งสมัยก่อนมีเพียง ๑ ลูกใช้ในวงปี่พาทย์ แต่ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ มีเพิ่มขึ้นมาอีก ๑ ลูก	
วงที่มีการนำเครื่องดนตรีของประเทศ “อินโดนีเซีย” เข้ามาใช้	
เครื่องดนตรีที่เป็นฆ้องโลหะทรงกลม ๗ ใบ เรียงเป็นวงกลม บนขาตั้งไม้ แต่ละใบมีขนาดไล่เลียงกัน เล่นในวงดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่ม ประกอบการแสดงอย่างหนึ่ง	
วงมโหรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ๖ ชิ้น	
การเล่าเรื่องราวผ่านบทกลอนที่มีทำนอง โดยผู้เล่าจะเปล่งเสียงเป็นทำนอง สูงต่ำ พร้อมกับเล่นเครื่องดนตรี ๑ ชิ้นที่ทำจากไม้	
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี มีลูกเป็นโลหะเรียงเป็นแถว 18 ลูก แต่ละลูกมีขนาดไล่เลียงกัน ดังก้องกังวานเล็กแหลมเจื้อยแจ้ว ที่สุดในวง ใช้ประกอบในวงปี่พาทย์เครื่องคู่	
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี ลักษณะเหมือนเป็นกลองไม้ สี่เหลี่ยมผืนผ้า มีหย่องเรียงเป็นแถวบนหน้ากลอง	

(เฉลย) ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของคนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมข้อความในช่องว่างให้สมบูรณ์มากที่สุด

คำบ่งบอกลักษณะดนตรี	ชื่อเครื่องดนตรีหรือวงดนตรี และชื่อยุคสมัย
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี มีสองหน้าขนาดใหญ่ หุ้มด้วยหนัง ทั้งสองข้าง หน้ากลองทั้งสองข้างซึ่งด้วยหนังวัวหรือหนังควาย เมื่อครั้งสมัยก่อนมีเพียง ๑ ลูกใช้ในวงปี่พาทย์ แต่ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ มีเพิ่มขึ้นมาอีก ๑ ลูก	กลองทัด / สมัยรัชกาลที่ ๑ มีเพิ่มขึ้นมาเป็น ๒ ลูกในวงปี่พาทย์
วงที่มีการนำเครื่องดนตรีของประเทศ “อินโดนีเซีย” เข้ามาใช้	อังกะลุง / รัชกาลที่ ๖
เครื่องดนตรีที่เป็นฆ้องโลหะทรงกลม ๗ ใบ เรียงเป็นวงกลม บนขาตั้งไม้ แต่ละใบมีขนาดไล่เลียงกัน เล่นในวงดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่ม ประกอบการแสดงอย่างหนึ่ง	ฆ้องหุ่ย / รัชกาลที่ ๕ ใช้ในวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ประกอบละครดึกดำบรรพ์
วงมโหรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ๖ ชิ้น	วงมโหรีเครื่องหก / สมัยอยุธยา
การเล่าเรื่องราวผ่านบทกลอนที่มีทำนอง โดยผู้เล่าจะเปล่งเสียงเป็นทำนอง สูงต่ำ พร้อมกับเล่นเครื่องดนตรี ๑ ชิ้นที่ทำจากไม้	การขับเสภา / กรับเสภา / สมัยรัชกาลที่ ๒
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี มีลูกเป็นโลหะเรียงเป็นแถว 18 ลูก แต่ละลูกมีขนาดไล่เลียงกัน ดังก้องกังวานเล็กแหลมเจื้อยแจ้ว ที่สุดในวง ใช้ประกอบในวงปี่พาทย์เครื่องคู่	ฆ้องวงเล็ก / สมัยรัชกาลที่ ๓
เครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องตี ลักษณะเหมือนเป็นกลองไม้ สีเหลี่ยมผืนผ้า มีหย่องเรียงเป็นแถวบนหน้ากลอง	ขิม / สมัยรัชกาลที่ ๖

แบบประเมินการตอบคำถามในชั้นเรียน

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความถูกต้องของเนื้อหา				ความคล่องแคล่วในการตอบ				การแสดงท่าทางน้ำเสียงประกอบ การพูด				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน/ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
ความถูกต้องของเนื้อหา	ใช้คำศัพท์สื่อความหมายตรงกับเนื้อหาและไวยากรณ์ถูกต้องทุกประโยค	ใช้คำศัพท์สื่อความหมายตรงกับเนื้อหาและไวยากรณ์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ใช้คำศัพท์สื่อความหมายตรงกับเนื้อหาและไวยากรณ์ถูกต้องเป็นบางส่วน	ใช้คำศัพท์สื่อความหมายตรงกับเนื้อหาและไวยากรณ์ไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
ความคล่องแคล่วว่องไวในการตอบ	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัด พูดชัดเจน ทำให้สื่อสารได้ดี	พูดติดขัดบ้างแต่ยังพอสื่อสารได้	พูดเป็นคำ ๆ และหยุดเป็นช่วง ๆ ทำให้สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	พูดได้บางคำทำให้สื่อความหมายไม่ได้
การแสดงท่าทาง น้ำเสียง ประกอบการพูด	แสดงท่าทางและพูดด้วยน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์	พูดด้วยน้ำเสียงเหมาะสม สถานการณ์แต่ไม่มีท่าทางประกอบ	พูดเหมือนอ่านไม่เป็นธรรมชาติขาดความน่าสนใจ	พูดได้น้อยมาก

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ควรปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน (สำหรับครูผู้สอนผู้สอน)

ใบงานเรื่อง ลักษณะเด่นของดนตรีไทยในแต่ละวัฒนธรรม ๓

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนผู้สอนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

ข้อที่	ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม
		๕	๔	๓	๒	๑	
๑	รูปแบบของผลงาน						
๒	ความถูกต้องของข้อมูล						
๓	ความตรงต่อเวลา						
	รวม						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.)

...../...../.....

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

๕ = ดีเยี่ยม

๔ = ดีมาก

๓ = ดี

๒ = พอใช้

๑ = ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน / ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก (๕)	ดี (๔)	ปานกลาง (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑.รูปแบบของ ผลงาน	รูปแบบของงาน ถูกต้องตาม กำหนด มีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย ตกแต่ง อย่างสวยงาม แสดงถึงความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	รูปแบบของงาน ถูกต้องตาม กำหนด มีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย แสดง ถึงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	รูปแบบของ งานถูกต้อง ตามกำหนดมี ความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย	รูปแบบของ งานถูกต้อง ตามกำหนด บางส่วน	รูปแบบของงาน ไม่ถูกต้องตาม กำหนด
๒.ความถูกต้อง ของข้อมูล เนื้อหาสาระ	เนื้อหาสาระ ถูกต้องครบถ้วน ละเอียดชัดเจน บ่งบอกถึงความ สอดคล้องอย่าง ชัดเจน	เนื้อหาสาระ ถูกต้องครบถ้วน ละเอียดชัดเจน บอกถึงความ สอดคล้อง	เนื้อหาสาระ ส่วนมาก ถูกต้อง บอกถึงความ สอดคล้องแต่ ไม่ทั้งหมด	เนื้อหาสาระ ถูกต้องเพียง บางส่วน ความบอกถึง ความ สอดคล้อง เป็นส่วนน้อย	เนื้อหาสาระไม่ ถูกต้อง บอกถึงความ สอดคล้องไม่ ถูกต้อง
๓.ความตรงต่อ เวลา	ส่งงานภายใน ระยะเวลาที่ กำหนด	ส่งงานช้ากว่า ๕ นาที	ส่งงานช้ากว่า ๑๐ นาที	ส่งงานช้ากว่า ๑๕ นาที	ไม่ส่งในคาบ เรียน

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๔-๑๕	ดีมาก
๑๒-๑๓	ดี
๑๐-๑๑	ปานกลาง
๘-๙	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ควรปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๑ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๑.๔ เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๑.๔.๑ เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์				
๑.๔.๒ แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์				
๑.๔.๓ แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๑.๔.๑ เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	เข้าร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์
๑.๔.๒ แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์		ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น	ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น	ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น

๑.๔.๓ แสดงออกซึ่ง ความจงรักภักดี ต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์				ปรีชาสามารถ ของ พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์
--	--	--	--	---

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๔ ใฝ่เรียนรู้

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน				
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมีความ				
เพียร พยายามในการเรียนรู้				
๔.๑.๓ สนใจเข้าร่วมกิจกรรม				
การเรียนรู้ต่าง ๆ				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๔.๑.๑ ตั้งใจเรียน	ไม่ตั้งใจเรียน	เข้าเรียนตรง	เข้าเรียนตรง	เข้าเรียนตรงเวลา
๔.๑.๒ เอาใจใส่และมี		เวลาตั้งใจเรียน	เวลาตั้งใจเรียน	ตั้งใจเรียน เอาใจ
ความเพียร		เอาใจใส่ในการ	เอาใจใส่และมี	ใส่และมีความ
พยายามในการ		เรียน มีส่วนร่วม	ความเพียร	เพียรพยายามใน
เรียนรู้		ในการเรียนรู้	พยายามในการ	การเรียนรู้ มีส่วน
๔.๑.๓ สนใจเข้าร่วม		และเข้าร่วม	เรียนรู้ มีส่วน	ร่วมในการเรียนรู้
กิจกรรมการ		กิจกรรมการ	ร่วมในการ	และเข้าร่วม
เรียนรู้ต่าง ๆ		เรียนรู้ต่าง ๆ	เรียนรู้ และเข้า	กิจกรรมการ
		เป็นบางครั้ง	ร่วมกิจกรรมการ	เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้ง
			เรียนรู้ต่าง ๆ	ภายในและ
			บ่อยครั้ง	ภายนอกโรงเรียน
				เป็นประจำ

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล..... เลขที่.....

รายวิชา..... รหัสวิชา..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๖.๑.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ				
๖.๑.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๖.๑.๑ เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบต่อการทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบต่อการทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบต่อการทำงาน
๖.๑.๒ ตั้งใจและรับผิดชอบต่อการทำงานให้สำเร็จ		หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการ	หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการ
๖.๑.๓ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง			ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อที่ ๗ รักความเป็นไทย

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล..... เลขที่.....

รายวิชา..... รหัสวิชา..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๗.๒ เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๗.๒.๑ ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม				
๗.๒.๒ ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ไม่ผ่าน (๐)	ผ่าน (๑)	ดี (๒)	ดีเยี่ยม (๓)
๗.๒.๑ ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	ไม่สนใจใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง	ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม	ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม	ใช้ภาษาไทย เลขไทยในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมแนะนำ
๗.๒.๒ ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง		ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง	ชักชวน แนะนำ ชักชวนให้ผู้อื่นใช้เห็นภาษาไทยที่ถูกต้อง	ชักชวนให้ผู้อื่นใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเป็นประจำ เป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ภาษาไทย

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการสื่อสาร

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๑ ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้ เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของ ตนเองได้				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
เขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่ อ่าน ฟัง หรือดูด้วย ภาษาของตนเองได้	เขียนถ่ายทอด ความรู้ความ เข้าใจจากสารที่ อ่าน ฟัง ดูด้วย ภาษาของ ตนเองได้ ใจความ ครอบคลุม ครบถ้วนและ ถูกต้องตาม หลักการใช้ ภาษา	เขียนถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง ดู ด้วยภาษาของ ตนเองได้ใจความ สำคัญเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ และมี ข้อบกพร่องในการใช้ ภาษาวรรคตอนและ การเขียนคำไม่เกิน ๒ แห่ง	เขียนถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง ดู ด้วยภาษาของตนเอง ได้ใจความสำคัญเป็น บางส่วนและมี ข้อบกพร่องในการใช้ ภาษา วรรคตอน และการเขียนคำ ตั้งแต่ ๓ แห่ง แต่ไม่ เกิน ๕ แห่ง	เขียนถ่ายทอด ความรู้ความ เข้าใจจากสาร ที่อ่านฟังหรือ ดูตามแบบ

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการคิด

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๑ คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้ สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
สามารถระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวัน	ระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	ระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวันได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	ระบุหลักการสำคัญ แนวคิดหรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเป็นบางส่วนและไม่ครบถ้วน	หลักการสำคัญ แนวคิด หรือความรู้ที่ปรากฏในข้อมูลต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทของการดำเนินชีวิตประจำวันไม่ถูกต้อง

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คำสั่ง ให้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตามพฤติกรรมที่กำหนด

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....

รายวิชา.....รหัสวิชา.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ตัวชี้วัดที่ ๑ เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม				

เกณฑ์การประเมิน

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคะแนน			
	ดีเยี่ยม (๓)	ดี (๒)	พอใช้ (๑)	ปรับปรุง (๐)
เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้นค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้แต่ต้องอาศัยผู้แนะนำ

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

๒. การแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

.....

.....

๓. ผลการแก้ไข/พัฒนา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๔. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)